

Waarom?

Onderwijsinnovatie *sense of urgency*

september 2017

Pieter Zeeman heeft in **de samenleving** een negatieve naam.

- Organisatie is niet op orde.
- Communicatie is niet in orde.
- Handhaven van regels gebeurt onvoldoende. Er heerst een gedoogcultuur die afbreuk doet aan de beleving van veiligheid.
- Tweedeling in de school tussen Noord en Zuid.
- Geen continuïteit en consistentie in beleid: wisselende schoolleiding.

Het marktaandeel van de school is laag. Achtstegroepers gaan naar andere scholen vanwege:

- negatieve naam van de school,
- tweetalig onderwijs elders,
- hoogbegaafdheidsprogramma elders,
- christelijk onderwijs elders,
- geografische ligging eigen woonplaats en betere naam van scholen elders.

De tevredenheidsmetingen onder **leerlingen en ouders** geven een negatief beeld.

- Pedagogisch klimaat is negatief: niet waardierend. De nadruk ligt op het aanwijzen van wat fout gaat, niet op wat goed gaat.
- Lessen worden als saai en eentonig ervaren: weinig variatie in didactiek.
- Weinig zelf te kiezen (geen autonomie), weinig uitdaging (niet op maat)
- Samenwerking wordt gemist.
- De professionaliteit van het team is niet op peil.

Docenten ervaren:

- een lage motivatie bij leerlingen voor leren,
- te weinig eigenaarschap van leerproces bij leerlingen,
- te weinig ruimte voor differentiatie, maatwerk en autonomie,
- te weinig ruimte voor het begeleiden van leerlingen.

B&W van Schouwen-Duiveland beschouwt de school van vitaal belang voor de samenleving en spoort aan tot innovatie.

- Stelt budget beschikbaar voor een nieuw schoolgebouw.
- Realisatie januari 2022.

Koers 'Met jouw talent vooruit!'

vanaf januari 2018

Wij willen jongeren helpen zich te ontwikkelen naar volwassenheid, tot mensen met een positief zelfbeeld, die zelfredzaam zijn en hun bijdrage kunnen leveren aan de samenleving.

Wij vinden het belangrijk dat pubers en adolescenten zich ontwikkelen tot autonome jongvolwassen mensen, die in toenemende mate eigenaar zijn van hun ontwikkeling en op verantwoorde wijze zelf de regie nemen over hun leven.

Wij zijn ervan overtuigd dat ieder mens uniek is, geheel eigen in zijn talenten en interesses en waarderen dat als een groot goed. Wij denken dat aandacht en ruimte voor die eigenheid leerlingen motiveert om zich te ontwikkelen.

Wij bieden leerlingen gelijke kansen en stimuleren integratie door onderwijsprogramma's op maat aan te bieden die afdelingen en leerjaren doorbreken. Zo willen wij segregatie het hoofd bieden.

Wij vinden het belangrijk dat leerlingen succes ervaren. Dat motiveert hen in hun ontwikkeling.

Leren is een proces waarin leerlingen, docenten en onderwijsassistenten zich gezamenlijk begeven en voortdurend op elkaar afstemmen om tot groei te komen. Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid. Onderwijs als co-creatie leidt tot de beste resultaten.

Bevoegde, bekwame en inspirerende docenten zijn essentieel voor kwalitatief goed onderwijs.

Een school is een maatschappelijke onderneming met een maatschappelijke opdracht: Het creëren van maatschappelijke meerwaarde door de opleiding en vorming van leerlingen. Een school neemt deze opdracht aan als een gedelegeerde verantwoordelijkheid van ouders en samenleving. Ouders en samenleving behouden evenwel ook hun eigen verantwoordelijkheid en zijn daarom als belanghebbenden vanzelfsprekend partners in het leerproces.

Flexrooster

vanaf juni 2018

Leerlingperspectief

Het flexrooster biedt leerlingen de mogelijkheid om hun onderwijstijd gedeeltelijk zelf in te vullen naar hun persoonlijke interesses en behoeften. Dit gebeurt onder leiding van de mentorcoach. De flexuren in het flexrooster geven ruimte voor meer persoonlijke begeleiding van leerlingen door vakdocenten, mentorcoaches en onderwijsassistenten dan in een standaard 50-minutenrooster mogelijk is.

Dit zorgt voor optimalisering van het leerproces doordat:

- er wordt ingespeeld op de individuele leerbehoefte van de leerling, omdat onderwijs waar mogelijk op maat wordt aangeboden,
- de motivatie van leerlingen vergroot, omdat zij autonomie ervaren vanwege grotere keuzevrijheid en dit hun motivatie vergroot, (dit vergroot de motivatie),
- leerlingen leren samenwerking met leerlingen van andere afdelingen en leerjaren,
- door didactisch coachen en coachend mentoraat leerlingen groeien in het nemen van eigen verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces.

Docentperspectief

- In de vaklessen kan gefocust worden op de basisinstructie en begeleidde inoefening. Leerlingen hebben tijdens flexuren ruimte voor verwerking en uitwerking.
- In de flexuren kan gefocust worden op verlengde instructie of verdieping/verbreding gericht op leerlingen die daaraan behoefte hebben. Vanwege het gedeelde belang van een groep leerlingen is er sprake van een meer functionele, positief ondersteunende groepsdynamiek.
- Docenten zijn meer samen verantwoordelijk voor het onderwijs aan hun leerlingen. Secties dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het onderwijs aan de leerlingen. Tijdens flexuren kunnen leerlingen ook door andere collega's geholpen worden dan enkel door hun eigen docent.

Waarom?

Koers 'Met jouw talent vooruit!'

Wij willen jongeren helpen zich te ontwikkelen naar volwassenheid, tot mensen met een positief zelfbeeld, die zelfredzaam zijn en hun bijdrage kunnen leveren aan de samenleving.

Wij vinden het belangrijk dat pubers en adolescenten zich ontwikkelen tot autonome jongvolwassen mensen, die in toenemende mate eigenaar zijn van hun ontwikkeling en op verantwoorde wijze zelf de regie nemen over hun leven.

Wij zijn ervan overtuigd dat ieder mens uniek is, geheel eigen in zijn talenten en interesses en waarderen dat als een groot goed. Wij denken dat aandacht en ruimte voor die eigenheid leerlingen motiveert om zich te ontwikkelen.

Wij bieden leerlingen gelijke kansen en stimuleren integratie door onderwijsprogramma's op maat aan te bieden die afdelingen en leerjaren doorbreken. Zo willen wij segregatie het hoofd bieden.

Wij vinden het belangrijk dat leerlingen succes ervaren. Dat motiveert hen in hun ontwikkeling.

Leren is een proces waarin leerlingen, docenten en onderwijsassistenten zich gezamenlijk begeven en voortdurend op elkaar afstemmen om tot groei te komen. Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid. Onderwijs als co-creatie leidt tot de beste resultaten.

Bevoegde, bekwame en inspirerende docenten zijn essentieel voor kwalitatief goed onderwijs.

Een school is een maatschappelijke onderneming met een maatschappelijke opdracht: Het creëren van maatschappelijke meerwaarde door de opleiding en vorming van leerlingen.
Een school neemt deze opdracht aan als een gedelegeerde verantwoordelijkheid van ouders en samenleving.
Ouders en samenleving behouden evenwel ook hun eigen verantwoordelijkheid en zijn daarom als belanghebbenden vanzelfsprekend partners in het leerproces.

Flexrooster

Leerlingperspectief

Het flexrooster biedt leerlingen de mogelijkheid om hun onderwijstijd gedeeltelijk zelf in te vullen naar hun persoonlijke interesses en behoeften. Dit gebeurt onder leiding van de mentorcoach. De flexuren in het flexrooster geven ruimte voor meer persoonlijke begeleiding van leerlingen door vakdocenten, mentorcoaches en onderwijsassistenten dan in een standaard 50-minutenrooster mogelijk is.

Dit zorgt voor optimalisering van het leerproces doordat:

- er wordt ingespeeld op de individuele leerbehoefte van de leerling, omdat onderwijs waar mogelijk op maat wordt aangeboden,
- de motivatie van leerlingen vergroot, omdat zij autonomie ervaren vanwege grotere keuzevrijheid en dit hun motivatie vergroot, (dit vergroot de motivatie),
- leerlingen leren samenwerking met leerlingen van andere afdelingen en leerjaren,
- door didactisch coachen en coachend mentoraat leerlingen groeien in het nemen van eigen verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces.

Docentperspectief

- In de vaklessen kan gefocust worden op de basisinstructie en begeleidde inoefening. Leerlingen hebben tijdens flexuren ruimte voor verwerking en uitwerking.
- In de flexuren kan gefocust worden op verlengde instructie of verdieping/verbreding gericht op leerlingen die daaraan behoefte hebben. Vanwege het gedeelde belang van een groep leerlingen is er sprake van een meer functionele, positief ondersteunende groepsdynamiek.
- Docenten zijn meer samen verantwoordelijk voor het onderwijs aan hun leerlingen. Secties dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het onderwijs aan de leerlingen. Tijdens flexuren kunnen leerlingen ook door andere collega's geholpen worden dan enkel door hun eigen docent.

Kenmerken Pieter Zeemanles

Op Pieter Zeeman staat de ontwikkeling van de leerling centraal. Doel van deze ontwikkeling is kwalificatie, subjectivering en socialisatie. Op Pieter Zeeman krijgt deze ontwikkeling gestalte middels de volgende ontwerpprincipes en wordt zichtbaar door de daarvan afgeleide kenmerken.

Een Pieter Zeemanles is altijd doelgericht. Niet elke les hoeft vanuit alle ontwerpprincipes te worden voorbereid. Het is wel de bedoeling dat in het curriculum alle kenmerken van de Pieter Zeemanles herkenbaar aanwezig zijn.

1. Doelgericht

In elke les wordt naar een doel toe gewerkt, aanvaardbaar en realistisch binnen de gestelde tijd. Het doel wordt aan het begin van de les expliciet benoemd en de docent controleert of de leerlingen zich van dat doel bewust zijn. Aan het einde van de les wordt zichtbaar gemaakt en gecontroleerd of het doel bereikt is (formatieve evaluatie).

2. Maatwerk

De docent differentieert in het leerstofaanbod op één of meer van de volgende mogelijkheden: talent, interesse, niveau, tempo, persoonlijkheidsontwikkeling.

3. Formatief toetsen

De leerlingen verkrijgen inzicht in hun eigen leerproces door tijdens de les steeds op formatieve wijze bevraagd te worden op het begrijpen en onthouden van de leerstof. Na het formatief verkrijgen van informatie, wordt deze informatie door de docent ingezet voor de volgende stap in het leerproces. Verder maken de leerlingen voordat de summatieve toets wordt afgenomen één of meerdere toetsen formatief, zodat de leerlingen weten welke lesstof zij zich meer eigen moeten maken.

4. Eigenaarschap & autonomie

De leerlingen ervaren dat er een keuze voor hen is. Dit kan op verschillende gebieden zijn: in de werkvorm, de lesstof, het tempo en de opdracht. De docent coacht de leerlingen bij het maken van de keuzes.

5. Samenwerken & co-creatie

Leerlingen werken in groepen of in tweetallen en hebben elkaar nodig om tot een oplossing of resultaat te komen. De leerlingen zijn zich bewust van de rol die zij vervullen in het samenwerken. Leerlingen worden uitgedaagd om mee te spreken over de inhoud en de vormgeving van de les. De docent behoudt altijd de regie en monitort de samenwerking.

6. Didactisch coachen

De docent bewaakt het leerproces en helpt de leerlingen zich hierin verder te ontwikkelen. De docent helpt leerlingen na te denken over hun eigen leeraanpak. De docent doet dit door denkstimulerende vragen te stellen, aanwijzingen en leerbevorderende feedback te geven. Daarnaast begeleidt de docent ontwikkeling van metacognitieve vaardigheden (oriënteren, plannen, uitvoeren, monitoren, evalueren en reflecteren).

7. Maatschappelijke participatie/ Binnen en buiten de schoolmuren leren

Om de relevantie van de leerdoelen onder de aandacht van de leerlingen te brengen, maakt de docent gebruik van externe partijen in het onderwijsaanbod.

Kenmerken Pieter Zeemanles

PUNTS GEWIJS

1. Doelgericht

In elke les wordt naar een doel toegewerkt. Kenmerken van een doelgerichte les zijn:

- Het doel dient aanvaardbaar en realistisch binnen de gestelde tijd
- Het doel wordt aan het begin van of tijdens de les expliciet benoemd
- De docent controleert of de leerlingen zich van dat doel bewust zijn
- Aan het einde van de les wordt zichtbaar gemaakt en gecontroleerd of het doel bereikt is (formatieve evaluatie).

2. Maatwerk

De docent differentieert in het leerstofaanbod op één of meer van de volgende mogelijkheden:

- Talent
- Interesse
- Niveau
- Tempo
- Persoonlijkheidsontwikkeling

3. Formatief toetsen

De leerlingen verkrijgen inzicht in hun eigen leerproces door:

- tijdens de les steeds op formatieve wijze bevraagd te worden op het begrijpen en onthouden van de leerstof.
- voordat een summatieve toets gemaakt wordt één of meerdere formatieve toetsen te maken.
- na het formatief verkrijgen van informatie, deze informatie in te zetten voor de volgende stap in het leerproces.

4. Eigenaarschap & autonomie

De leerlingen ervaren dat er een keuze voor hen is. De docent coacht de leerlingen bij het maken van deze keuzes.

Er kan keuze zijn in:

- de werkvorm
- de lesstof
- het tempo
- de opdracht

5. Samenwerken & co-creatie

De leerlingen komen tot samenwerken en co-creatie doordat:

- ze werken in groepen of in tweetallen
- ze elkaar nodig hebben om tot een oplossing of resultaat te komen
- ze zich bewust zijn van de rol die zij vervullen in het samenwerken
- ze worden uitgedaagd om mee te spreken over de inhoud en de vormgeving van de les
- de docent altijd de regie behoudt en de samenwerking monitort

6. Didactisch coachen

De docent bewaakt het leerproces en helpt de leerlingen zich hierin verder te ontwikkelen. De docent helpt leerlingen na te denken over hun eigen leeraanpak.

De docent doet dit door:

- denkstimulerende vragen te stellen,
- aanwijzingen en leerbevorderende feedback te geven

Daarnaast begeleidt de docent ontwikkeling van metacognitieve vaardigheden:

- oriënteren,
- plannen,
- uitvoeren,
- monitoren,
- evalueren en
- reflecteren.

7. Maatschappelijke participatie/ Binnen en buiten de schoolmuren leren

Om de relevantie van de leerdoelen onder de aandacht van de leerlingen te brengen, maakt de docent gebruik van externe partijen in het onderwijsaanbod.

Dit kan door:

- het uitnodigen van een gastspreker
- het organiseren van excursies
- het organiseren van bedrijfsbezoeken, stages en meeloopdagen
- het organiseren van veldwerk
- het inzetten van hybride docenten
- bedrijven onder verantwoordelijkheid van de school onderdelen van het curriculum gestalte te laten geven.